

Naturstyrelsen Vadehavet
J.nr. NST-422-01342
Ref. PJENS
Den 28. januar 2016**Sammenfattende redegørelse – Natura 2000 område N84.
Kallesmærsk Hede, Grærup Langsø, Fiilsø og Kærgård Klitplantage**

Denne sammenfattende redegørelse er udarbejdet i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer. Redegørelsen er udarbejdet med afsæt i miljørapporten til forslag til Natura 2000-plan, og er anvendt som beslutningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planens vedtagelse.

Redegørelsen består af en overordnet redegørelse for Natura 2000-planens miljømål og de indsatser, der planlægges gennemført inden for området. Den endelige gennemførelse af de planlagte indsatser fastsættes i konkrete aftaler eller afgørelser, som følger op på kommunale handleplaner samt statslige drifts- og plejeplaner, hvorfor der ikke kan foretages en konkret vurdering på arealniveau i denne redegørelse.

Den gældende Natura 2000-plan gælder for de fredskovpligtige, skovbevoksede arealer frem til 2021, mens den nye Natura 2000-plan, som gælder fra 2016 til 2021 fastlægger indsatsen for de skovbevoksede arealer, der ikke er fredskovpligtige. Der sker ikke en ændring af indsatsen for disse arealer som følge af den nye plan. Indsatsen er dermed vurderet i miljørapporten for planperioden 2009-2015, og er derfor ikke vurderet på ny.

Formålet med Natura 2000-planerne og planernes miljøpåvirkning

Natura 2000-planerne har til formål at forbedre tilstanden for de naturtyper og arter, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte. Indsatsen gennemføres ved at iværksætte foranstaltninger, der medvirker til at sikre naturtyperne samt medvirker til, at den pleje, der er nødvendig for en række lysåbne naturtyper, gennemføres.

Som det fremgår af afsnit 1.3 i miljørapporten, vil Natura 2000 planen overordnet set have en betydelig positiv indvirkning på den biologiske mangfoldighed. Indsatsen for at forbedre tilstanden for de naturtyper og arter, der er omfattet af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, vil også have en positiv indflydelse på øvrige arter og naturtyper i området.

I Natura 2000-område nr. 84. Kallesmærsk Hede, Grærup Langsø, Fiilsø og Kærgård Klitplantage gennemføres der en indsats for at sikre sammenhængende naturarealer. Indsatsen kan få betydning for de vurderinger, der skal gennemføres efter habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet, når der meddeles tilladelse til projekter efter sektorlovgivningen. Indsatsen vil som udgangspunkt ske på eller i

tilknytning til allerede beskyttede naturarealer, og naturstyrelsen vurderer derfor, at påvirkningen vil være minimal.

Der gennemføres en indsats for at sikre en for naturtyperne hensigtsmæssig drift og pleje og for at begrænse forekomsten af invasive arter på naturtyperne klithede, havtornklit og tør hede. Indsatsen vil foregå på de arealer, der i forvejen er beskyttet som habitatnatur og efter naturbeskyttelseslovens § 3, og indsatsen vurderes derfor ikke som udgangspunkt at få betydning for de vurderinger, der skal gennemføres efter habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet, når der meddeles tilladelse til projekter efter sektorlovgivningen.

Der gennemføres der en indsats for at forbedre levestederne for plettet rørvagtel og tinksmed arter, så levestedet får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet. Indsatsen kan få betydning for de vurderinger, der skal gennemføres efter habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet, når der meddeles tilladelse til projekter efter sektorlovgivningen. Indsatsen vil som udgangspunkt ske på allerede beskyttede naturarealer eller i tilknytning til eksisterende ynglelokaliteter, og Naturstyrelsen vurderer derfor, at påvirkningen vil være minimal.

Det fremgår af miljørapporten for planforslaget, at Natura 2000-planen medvirker til at sikre den biologiske mangfoldighed, hvilket medvirker til at sikre befolkningen større naturoplevelser.

Hvordan er miljørapporten taget i betragtning?

Sideløbende med udarbejdelsen af forslagene til Natura 2000-planerne har Naturstyrelsen foretaget en vurdering af planernes sandsynlige, væsentlige effekter på miljøet. I miljørapporten for Natura 2000-planen for Natura 2000 område nr. 84 er der foretaget vurderinger af planens indvirkning på en række miljøforhold, herunder biologisk mangfoldighed, i forhold til de lokale forhold i dette Natura 2000 område.

Det fremgår af miljørapporten, at en konkret vurdering af indsatsens påvirkning af miljøet forudsætter kendskab til, hvor indsatsen konkret gennemføres. Dette fastlægges ved opfølgningen på Natura 2000-planen i de kommende kommunale handleplaner samt i de statslige drifts- og plejeplaner.

Vurderingen af planens sandsynlige væsentlige virkninger på miljøet viste, at foruden en positiv virkning på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områderne vil planen medvirke til at øge den biologiske mangfoldighed generelt og hindre tilgroning med invasive arter, høje urter og vedplanter. Sikring og forbedring af naturgrundlaget giver forbedrede muligheder for større naturoplevelser.

Hvordan er udtalelser, der er indkommet i høringsfasen taget i betragtning?

Forslag til Natura 2000-plan med tilhørende miljørapport for perioden 2016-2021 var i høring i perioden 19. december 2014 til 10. april 2015.

Naturstyrelsen har ikke modtaget høringssvar vedrørende miljørapporten for område nr. 84. Naturstyrelsen har udarbejdet både et generelt høringsnotat for Natura 2000-planerne og et områdespecifikt høringsnotat, hvor Naturstyrelsens bemærkninger til de indkomne høringssvar fremgår. Høringsnotatet er tilgængeligt på Naturstyrelsens hjemmeside.

Alternativer, der har indgået i miljøvurderingen

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området og herved fremme den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper/arter. En sådan prioritering fremgår af planernes afsnit, der beskriver de modstridende interesser.

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg.

Klitlavning er i habitatområdet truet af tilgroning med blåtop. Mindre dele af klitlavningerne er kortlagt som mosaik med tørvelavning pga. forekomst af plantesamfund med næbfrø og soldug. En udvidelse af arealet med tørvelavning i klitlavningerne vil generelt øge artsdiversiteten og naturtilstanden af det samlede areal. I disse tilfælde opprioriteres tørvelavning på bekostning af klitlavning.

I området kan der være konflikt mellem at bevare og øge arealet af rigkær og bevarelse af naturtyperne skovbevokset tørvemose og elle- og askeskov. Generelt prioriteres det at sikre en indsats for at bevare områdets forekomster af rigkær. Rydning af skovbevokset tørvemose og elle- og askeskove til genskabelse af rigkær kan ske under forudsætning af, at arealet af skovnaturtypen opretholdes på nationalt biogeografisk niveau.

Rydning og anden naturpleje kan indskrænke levestederne for natrav, der yngler i området. I forbindelse med naturgenopretnings- og naturplejeprojekter kan der opstå interessekonflikter mellem naturindholdet i naturtyper med høj bevoksning og lysåbne naturtyper. Det gælder i princippet for de naturplejeprojekter, hvor kraftigt tilgroede hedestrøg ryddes for de bevoksninger, som også rummer levesteder for bl.a. natrav.

Inden for Natura 2000-området er der kortlagt i alt 6 levesteder for ynglefugle. Fire levesteder er i gunstig naturtilstand med gode yngleforhold for de respektive arter. Derimod er et levested i F56 ved Filsø for hhv. plettet rørvagtel og tinksmed er i moderat naturtilstand. For plettet rørvagtel skyldes det primært en manglende flydebladsvegetation, mens det for tinksmeden skyldes mangel på mudderflader og blankt vand.

En række naturtyper og levesteder for arter, som området er udpeget for at beskytte, kræver vedvarende drift for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre i moderat til dårlig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke planen for 2. planperiode iværksættes, er der risiko for, at den gode naturtilstand ikke fastholdes på den store andel af naturarealerne, der fortrinsvist er i hensigtsmæssig drift, samt at naturtilstanden ikke vil blive forbedret på primært grå/grøn klit, klithede, klitlavning, tør hede, hængesæk, enebærklit og surt overdrev med en indsats mod invasive arter, en grundlæggende hedeindsats og fremadrettet sikring af hensigtsmæssig drift. Hvis den planlagte indsats for sammenhængende natur mellem tør hede, våd hede, surt overdrev og rigkær ikke gennemføres vil fordelene ved større driftsenheder ikke opnås. Manglende iværksættelse af planen vil desuden medvirke til at fastholde levesteder for plettet rørvagtel og tinksmed i ugunstig tilstand.

Overvågning af Natura 2000-planens effekt

Natura 2000-indsatsen overvåges i forhold til udpegningsgrundlaget og naturværdierne tilstand via det nationale overvågningsprogram NOVANA, som Miljø- og Fødevareministeriet er ansvarlig for. Overvågningen vil over tid vise, om de planlagte indsatser har den forventede effekt på naturtypernes tilstand.